Κάποια πράματα, από αυτά που συμβαίνουν, είναι δυσνόητα. Άλλα πάνε ακόμα πιο κει. Είναι ακατανόητα. Στα δεύτερα, θα τοποθετήσω το τελευταίο, μέχρι στιγμής, βιβλίο της πρυτάνεως των Πανεπιστημίων της Σορβόννης. Της μοναδικής γυναίκας που έφθασε έως εκεί στα τόσες εκατοντάδες χρόνια της λειτουργίας του.

Σε μια μικρή επίδειξη επιπολαιότητας, αναφέρω κατ' αρχάς ότι δεν το έχω διαβάσει και σε μια τολμηρή πρόβλεψη καταθέτω ότι δεν προτίθεμαι, κυρίως διότι διάβασα αποσπάσματα, όπως επίσης και κριτικές. Και δεν είμαι άνθρωπος που παραδίδεται στις ορέξεις των κριτικών.

Άνθρωποι όμως, που, αφενός έχουν πληρέστερη καλλιέργεια από τη δική μου, αφετέρου τους έχω εμπιστοσύνη, επιπλέον το διάβασαν και τέλος έχουν άριστη σχέση με την συγγραφέα, εκφράστηκαν δυσμενώς για το περιεχόμενό του.

Δεν θα ήθελα να παραθέσω το σύνολο των αποσπασμάτων του βιβλίου το οποίο, για να το θέσω διακριτικά, δεν ανταποκρίνονται στο επίπεδο μιας ακαδημαϊκού.

Ερωτήματα ήθελα να θέσω: Πώς γίνεται;

από το Βύρωνα και το ζόφο της Κατοχής , να δηλώνεις ότι *«όλες μου οι φίλες μου μένουν στην Εκάλη* » και να εκθειάζεις
ένα μοντέλο κενής κοσμικότητας;
από την Ε.Π.Ο.Ν. και το αίμα του Εμφυλίου, να περάσεις στη γραμματεία της Φρειδερίκης;
από τις πορείες μέσα στο χιονιά του Δεκέμβρη, να γράφεις ποιήματα για τον Κυριάκο;
από τη δήλωση *«Αριστερή ήμουν πάντα!»* να ταχθείς υπέρ του «Ναι» στο δημοψήφισμα του ’15;
μια τόσο καλλιεργημένη προσωπικότητα, να φλερτάρει το επίπεδο του πονήματος της Γιάννας και του ελληνικού της δράματος;

Μακάρι να είναι μόνο το βάρος των χρόνων που αλλοιώνει την κρίση, την οξύνοια, το ίδιο παρελθόν της, σε συνδυασμό με την απουσία του Jacques για τον οποίον, όσοι τους γνώριζαν καλά, έλεγαν ότι του χρωστά πολλά. Οτιδήποτε άλλο θα ήταν πιο επώδυνο.

Επί του προσωπικού.

Υπήρξε και η ταπεινότητα μου, ένας από τους πολλούς στους οποίους **έδωσε συνέντευξη**
.
Αύγουστος του ’12 ήταν και πριν την ημέρα που πραγματοποιήθηκε, είχαμε μια ανεπίσημη κουβέντα όπου ένιωσα αρκετά προσβεβλημένος από το ύφος της. Αν δεν αισθανόμουν υποχρέωση, απέναντι στους κοινούς φίλους μας που μεσολάβησαν ώστε να βρεθούμε, δεν θα την είχα κάμει.

Έβγαλε μια ανεξήγητη επιθετικότητα, ενώ συχνά, αν όχι πάντα, απευθύνεται στους συνομιλητές ως να είναι φοιτητές της στο αμφιθέατρο. Μιλούσαμε για τον Εμφύλιο, δεν δεχόταν διαφωνίες, ώσπου κάποια στιγμή μου πέταξε με θυμό:

- *«Εσείς δεν μπορείτε να μιλάτε για εκείνα τα χρόνια. Δεν τα ζήσατε».*
- *«Μα και εσείς δεν ζήσατε τη βυζαντινή εποχή».* Απάντησα, σώζοντας παρτίδα και αξιοπρέπεια. Ίσως για αυτό, την επόμενη μέρα, ήταν σαφώς πιο φιλική.

Είχα, έχω, την εντύπωση ότι όσο ωριμάζει ο άνθρωπος τόσο περισσότερο ηρεμεί. Τόσο λιγότερο έχει ανάγκη κάθε είδους προβολή. Η κυρία Ahrweiller σαν να θέλει να ανατρέψει αυτή την εντύπωση.

Τα τελευταία τέσσερα καλοκαίρια, μεσούντος του Αυγούστου αλλάζουμε λίγες, ελάχιστες κουβέντες. Την σέβομαι, αλλά να: δεν αντέχω αυτό το δεύτερο πρόσωπο πληθυντικού αριθμού, όταν αναφέρεται στους Έλληνες. Ατυχώς το βιβλίο ήρθε να συνδράμει σε αυτή την έλλειψη αντοχής.

Καταλαβαίνω ότι η Ελένη γίνεται όλο και περισσότερο Ahrweiler, όλο και λιγότερο Γλύκατζη.

...είθε να μην καταλαβαίνω σωστά.